

Ad hominem

C.N.M. Renckens

John Maddox 1925-2009 • Sir John Maddox, onvermoeibaar ambassadeur voor de wetenschap, is op 12 april 2009 overleden. John Maddox was van huis uit theoretisch natuurkundige, maar heeft vooral naam gemaakt als pleitbezorger van de deugden van de wetenschap. Hij was in totaal 22 jaar lang hoofdredacteur van het toonaangevende wetenschapsblad *Nature*, dat hij op journalistieke wijze produceerde, en schreef talloze boeken. Onvermoeibaar verdedigde hij rede, rationaliteit en de wetenschappelijke methode. Hij maakte ook deel uit van de Britse afdeling van Skepsis.

Sir John Maddox

Toen Rupert Sheldrake, die ook in ons land bekendheid kreeg na zijn optreden in een VPRO-tv-serie waarin hij als koekoeksjong werd uitgenodigd door Wim Kayzer temidden van andere wel serieuze wetenschappers en denkers, in 1981 zijn boek *A New Science of Life* publiceerde reageerde Maddox heftig. Het idee dat gedrag (mede) bepaald wordt door 'morfogenetische velden' en niet door bijvoorbeeld DNA bracht Maddox tot zijn beroemde editorial 'A book for burning?' Hij lichtte zijn kritiek nog eens toe in 1994 in een BBC-documentaire: 'I was so offended by it, that I said that while it's wrong that books should be burned, in practice, if book burning were allowed, this book would be a candidate (...) I think it's dangerous that people should be allowed by our liberal societies to put that kind of nonsense into currency. It's unnecessary to introduce

Warhoofd Rupert

magic into the explanation from [sic] physical and biological phenomenon when in fact there is every likelihood that the continuation of research as it is now practiced will indeed fill all the gaps that Sheldrake draws attention to. You see, Sheldrake's is not a scientific theory. Sheldrake is putting forward magic instead of science, and that can be condemned, in exactly the language that the popes used to condemn Galileo, and for the same reasons: it is heresy.'

Een tweede slachtoffer van Maddox's toorn was de Franse fysioloog en homeopaat Benveniste, die een artikel schreef over de werkzaamheid van sub-Avogadro verdunde stoffen in een *in vitro* model. Maddox accepteerde de publicatie op voorwaarde dat het experiment zou worden herhaald ten overstaan van een door hem aan te wijzen commissie. Enige tijd later bezocht Maddox het lab van Benveniste, vergezeld van Sterwart, een chemicus met een reputatie op het gebied van wetenschappelijke fraude, en James Randi, de goochelaar die als geen ander paragnosten en fraudeurs kan ontmaskeren. Nu slaagden Benveniste en zijn medewerkster Davenas er niet in de resultaten te repliceren en Maddox trok het artikel uit *Nature* vervolgens terug. Benveniste, uitvinder van de theorie van het 'geheugen van water', zou Maddox zijn leven lang blijven haten.

Later verzette Maddox zich tegen het door Horgan geopperde idee, dat de wetenschap wel zo'n beetje alles verklaard heeft en zijn beste tijd heeft gehad. Als weerwoord schreef hij 'What remains to be discovered'. Daarin schrijft hij dat mensen altijd nieuwe problemen zullen ontdekken, en wetenschap daarom eeuwig zal blijven bestaan om die op te lossen. John Maddox werd 83 jaar.

Cees Korvinus wordt voorzitter van de VARA • Cees Korvinus (1950) is nog even topadvocaat te Amsterdam, gespecialiseerd in het strafrecht. Cees Korvinus studeerde van 1970 tot 1977 rechten aan de Rijksuniversiteit Utrecht. In 1977 begon hij als advocaat, sinds 1999 is hij partner bij Korvinus Abeln advocaten te Amsterdam. In de loop der jaren kreeg hij bekendheid door zijn verdediging van topcriminelen als Klaas Bruinsma, Etienne U. en Roy Adkins, alsmede van de bekende klokkenluider in de bouwfraude, Ad Bos. Daarnaast is hij ook bestuurder van de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten en is hij

docent bij de opleiding VSO-Strafrecht van de *Nederlandse Orde van Advocaten* (NOVA). Tevens is hij lid van de Advies Commissie Strafrecht van de NOVA en van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Bij de Tweede Kamerverkiezingen 2006 was Cees Korvinus verkiesbaar voor Groenlinks.

Cees Korvinus

Op 30 maart 2009 kwam het nieuws naar buiten dat de VARA Korvinus voorgedragen had als nieuwe voorzitter van de omroep. In het verleden heeft Korvinus bij juridische programma's van de VARA geadviseerd. Op 1 oktober wordt hij de opvolger van Vera Keur. Wij maakten kort kennis met Korvinus toen hij namens onze Vereniging pleitte voor het Hof in onze artikel 12 procedure tegen het sepot-besluit van het OM in de affaire-Millecam. Hij deed dat om niet en het is zeker aan hem – en natuurlijk aan oud-inspecteur voor de Gezondheidszorg Menso Westerouen van Meeteren – te danken dat deze procedure werd gewonnen. Bij ons eerste gesprek over deze rechtszaak in zijn kantoor legden wij de beginselen en missie van onze Vereniging aan hem uit, waarop hij reageerde met: 'Dan zijn alle artsen van Nederland zeker wel lid van Uw Vereniging?'

Of de jurist veel invloed op zijn programmamakers zal hebben moet worden afgewacht, maar de volgende scene zal wellicht niet meer zo gauw voorkomen met Korvinus aan de macht. Het moet zo'n 15 jaar geleden zijn toen een onzer bestuursleden – Van der Smagt – was gevraagd om mee te werken aan een programma over alternatieve geneeswijzen, in het bijzonder de Chinese acupunctuur. In een voorgesprek met de redacteur van dat programma moest Van der Smagt reageren op de tegenwerping van de redacteur dat een miljard Chinezen zich toch niet konden vergissen, waarop Van der Smagt stelde dat China een achterlijk land was. Na deze politiek zeer incorrecte uitspraak werd hij direct bedankt voor zijn bereidheid aan dit programma mee te werken, maar daarvan zou men geen gebruik meer maken. Het werd toen, als ik mij goed herinner, Paul van Dijk.

Martien Brands herneemt • Een kort berichtje in *Ad Valvas* (nieuwsblad van de VU te Amsterdam) van 13 maart 2009: Dr. M. Brands

begint op 19 maart weer met zijn collegereeks 'Homeopathie en Integrative medicine'. Van de decaan van de medische faculteit mag hij zich niet als 'verbonden aan de VU' betitelen, maar de redactie van *Ad Valvas* is niet zo kieskeurig. Het 'privaat-docentschap', een begrip dat het reglement van de VU overigens niet kent, wordt manmoedig in stand gehouden door de Kon. Ned. Ver. t.b.v. Homeopathie, die Brands ook betaalt. Brands bevindt zich tegenwoordig vaker in Engeland, waar naar zijn zeggen het klimaat voor wetenschappelijk onderzoek naar homeopathie gunstiger is dan hier. Met prins Charles en diens alternatieve stichting kan dat waarschijnlijk terecht gesteld worden, hoewel *The Lancet* enkele jaren geleden – eindelijk – opriep op te houden met publicaties over en toepassing van de 19de eeuwse geneesmiddeldwaalleer. Het oversteken van Het Kanaal is voor Brands peanuts, want hij was immers eerder oprichter van Homeopaten zonder Grenzen en dan reis je wel wat verder dan naar Londen en omgeving.

Kroonprins van Moerman, Ronhaar, overleden.

• De plattelandsdokter Albert Ronhaar gold als de eerste leerling van Moerman, die een eigen dieettherapie ontwikkelde op basis van proefnemingen met zijn postduiven. De in 1924 te Hengelo geboren Ronhaar was huisarts in De Krim, een Drents veendorp nabij de Duitse grens, en combineerde die praktijk vele jaren met een consultatieve praktijk voor Moermantherapie. Blijkens een merkwaardig onkritische necrologie in *Trouw* van 23 maart bevredigde de huisartsenpraktijk hem maar ten dele en nadat een van zijn patiënten goed was opgeknapt na een bezoek aan Moerman, zocht Ronhaar contact met de Vlaardingse meesterkwak en werd zijn leerling. Hij won het vertrouwen van de achterdochtige Moerman, die vermoedde dat de meeste artsen die zich bij hem meldden het 'alleen maar voor het geld' deden. Ronhaar reisde maandenlang elke zaterdag naar Vlaardingen om van Moerman te leren en zou later in Moermankringen de reputatie krijgen dat hij er een was met de betere resultaten. Hij kreeg herhaaldelijk te maken met tucht- en rechtszaken o.a. aangebracht door de Inspectie.

Ronhaar en meester

Zo importeerde de apotheekhoudende Ronhaar eens vanuit Duitsland niet-geregistreerde kankermedicijnen als carcinosé, een homeopatisch antikankermedicijn, vitamines en pancreasenzymen. Overleg met de oncologen van zijn kankerpatiënten kwam in zijn vocabulaire niet voor: het werd hem zwaar aangerekend. Met Moerman bezocht hij eens Pauling in de Verenigde Staten. Als huisarts stopte hij op 65-jarige leeftijd, maar met zijn Moermanpraktijk zou hij doorgaan tot zijn 83ste. Hij volgde na zijn pensionering nog met succes de opleiding tot homeopaat en 'las alles over orthomoleculaire geneeskunde'. Twee jaar later overleed Ronhaar op 7 maart 2009 aan een hartkwaal. In de oude jaargangen van ons blad is zijn naam menigmaal te vinden.

Professor Coetinho is verbaasd. • Begin 2009 werd bekend dat vaccinatie tegen het HPV-virus, dat bij sommige vrouwen leidt tot baarmoederhalskanker, zal worden opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma. Een rapport van de Gezondheidsraad had hierover positief geadviseerd en naar verwachting zal het aantal gevallen van baarmoederhalskanker met ruim 60% worden teruggebracht als meisjes tegen dit virus worden gevaccineerd voordat ze seksueel actief worden. Hoewel er ook kritische geluiden van reguliere wetenschappers en strenge christenen vernomen werden, kwam het voornaamste verzet tegen de HPV-vaccinatie van de Vereniging Kritisch Prikken, vrijwel geheel bestaand uit homeopaten en een enkele antroposoof. Dit leidde ertoe dat de opkomst aanzienlijk achter bleef bij de verwachtingen. Coutinho, infectioloog en hoofdverantwoordelijke voor de bestrijding van infectieziekten bij het RIVM, werd hierover door *NRC Handelsblad* geïnterviewd. Daarin stelde hij: 'Als je medische onzin verspreidt, schaad je de gezondheid van mensen. Die Vereniging Kritisch Prikken doet eigenlijk aan misleiding. Ik heb geïnformeerd bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg of die er niet tegen kan optreden. Maar zij zeggen geen bevoegdheden te hebben. Het is heel raar dat iemand straffeloos gevaarlijke onzin kan beweren.'

Nu Coetinho zich erover verbaasde dat men straffeloos onzin mag uitkramen, zal hij zich wellicht nooit eerder verdiept hebben in de leer van Rudolf Steiner, waar ook merkwaardige bezwaren gelden tegen het vaccineren. Kinderen zouden volgens Steiner een nuttig groeiproces doormaken door af en toe flink ziek te zijn. Vooral tegen kinkhoest en mazelen laten antroposofen hun kinderen liever niet inenten. De Nederlandse mazelenepidemie in 1999/2000 leidde tot meer dan 3000 gevallen

van mazelen, waarvan drie kinderen overleden. De uitbraak van najaar 2008 begon op een antroposofische school in Den Haag en leidde landelijk tot 99 ziektegevallen, ook verspreid via antroposofische zomerkampen in Drenthe, Frankrijk en Zwitserland. Vier kinderen moesten in het ziekenhuis worden opgenomen, er waren geen sterfgevallen. De epidemie van 2008 sloeg – blijkens een artikel erover in *Medisch Contact* van 23 april 2009 – niet over naar de ongevaccineerde groep van bevindelijk gereformeerden. De angst voor vaccinaties verschild van land tot land. Zo kende Engeland in de jaren '70 een wijdverspreide angst voor neurologische schade na inenting tegen kinkhoest. In de jaren '90 werd Frankrijk opgeschrikt door hardnekkige verhalen over vaccinatie tegen hepatitis B die multiple sclerose zou veroorzaken. In de VS bestaat nog steeds op enige schaal angst voor thiomersal, een adjuvans dat vaccins effectiever kan maken en waarbij de ons niet onbekende Vera 'amalgam is gevaarlijk' Stejskal ook een rol heeft gespeeld. Sinds 1998 kent Engeland een ernstige onrust over de beweerde maar nooit gesubstantieerde gevaren van het MMR-vaccin, waarin in één injectie tegen drie infecties wordt gevaccineerd: mazelen, bof en rode hand. De 'scare' komt geheel op conto van ene Andrew Wakefield, die in *The Lancet* publiceerde over een link tussen dit vaccin en het ontstaan van autisme. Het *Lancet*-artikel is inmiddels teruggenomen en Wakefield zal binnenkort waarschijnlijk uit zijn beroep ontzet worden, maar de schade is intussen aanzienlijk. Zelfs Tony Blair deed geheimzinnig over de vraag of zijn jongste kind het MMR-vaccin had gekregen. Professor Coetinho, wij steunen u van harte, maar aan mensen die straffeloos onzin beweren, kunt u maar beter wennen. Je daarover verbazen: er is geen beginnen aan.

Máxima is ingeburgerd • In het mooie boek *Trick or Treatment* van Ernst en Singh, besproken door Prins in het *NTtdK* van december 2008, staat een toptien van 'schuldigen' aan bevordering van de kwakzalverij. De serie wordt geopend door de categorie 'beroemdheden', in goed Engels 'celebrities'. Hedendaagse liefhebbers van homeopathie bleken o.a. Pamela Anderson, Cindy Crawford en Cher, terwijl sporthelden als Boris Becker en Martina Navratilova zich volop in de alternatieve geneeskunde hebben gestort (de eerste gaf zich trouwens aan nog wel andere vormen van storten over, maar dat kon moeilijk als alternatief beschouwd worden). Ernst en Singh citeren zelfs een boek *Homeopathic Revolution*, ondertiteld als *Why famous people*

and cultural heroes choose homeopathy. In dit door de Amerikaanse homeopate Dana Ullman geschreven boek worden elf Amerikaanse presidenten, zeven pausen, Beethoven, Goethe en Tennyson genoemd als gebruikers van homeopathie.

HKH Maxima

Onze eigen Koninklijke familie wordt niet genoemd, maar vertoont een vergelijkbaar beeld met als uitschieter Juliana, die niet alleen Greet Hofmans raadpleegde, maar bijvoorbeeld ook de Roemeense kwakzalfster Aslan bezocht. Bernhard haalde Hofmans naar het hof, later Gerard Croiset en liet zich als een der eerste Nederlanders reeds in 1971 behandelen met Chinese acupunctuur. Regelmatig liet hij zich kraken door chiropractors. Irene propageert homeopathie en staat bekend om haar liefde voor de Natuur, terwijl helaas ook over Christine geruchten circuleren die in dezelfde richting gaan. Inmiddels hebben wij uit de *Privé* van 22 april 2009 moeten vernemen dat nu Máxima zich in de luren heeft laten leggen door drs. Joost Kartman, directeur van Stamcelbank Nederland. Volgens het roedelblad heeft Máxima navelstrengbloed van

Amalia, Alexia en Ariane laten invriezen bij 196 graden onder nul om die later te kunnen gebruiken als 'ziekte of slijtage optreedt'. Volgens drs. Kartman (een arts, die zijn drs. titel voert moet gewantrouwd worden; zo iemand probeert indruk te maken op onwetenden) gebeurt het in ons land nog veel te weinig: enkele honderden malen per jaar op 180.000 geboorten. En het kost haast niets: € 195,- voor het invriezen en daarna € 100,- per jaar voor de opslag (van 25 ml spul). Het artikel meldt nog meer BN-ers die zich lieten verschalken: ook Bridget Maasland en actrice Robine van der Meer ontnamen hun pasgeboren spruiten wat kostbaar bloed omdat snel afnavelen noodzakelijk is om voldoende navelstrengbloed over te houden voor drs. Kartman. Dat is nadelig voor het kind, die daardoor de eerste levensdagen wat ondervuld is in de bloedsomloop en later soms last van bloedarmoede kan krijgen. Voordelen voor het kind heeft het opslaan van stamcellen niet, want ook later kunnen lichaamseigen stamcellen geogst worden als er een medische noodzaak is voor het gebruik van die cellen. De kans daarop is voor een willekeurig individu extreem klein. Toch gebeurde stamcelopslag uit de navelstreng ook nog bij dochter Leonor van Spaanse kroonprins Felipe en bij de kinderen van wel vijf voetballers uit de Engelse *Premier League*! Domheid komt voor tot in de hoogste kringen, dat blijkt zo maar weer eens. En tegen domheid strijden zelfs de Goden tevergeefs (Schiller). ●